

αναβίωση αγοράς του '50

αστικές παρεμβάσεις στην Αθένου

Σάββας Παπασάββας

επιβλέπων: Σταύρος Γυφτόπουλος | σύμβουλος: Ελευθερία Τσακανίκα

Εισαγωγικά	3
Μέρος Α Ανάλυση	5
Σταυροδρόμι η Αθένου του χθες	7
Η Αθένου του σήμερα πολιτισμικά και δημογραφικά στοιχεία	9
Αθένου γνωριμία με το κέντρο	11
Δημοτική αγορά Αθένου ανάγκη επανάχρησης	13
Δημοτική αγορά αναδρομή στην ιστορία της	15
Μέρος Β Πρόταση	19
αγορά < αγείρω=συναθροίζω	21
Συνθετικές αρχές αστική παρέμβαση	23
Συνθετικές αρχές κτιριακή προσέγγιση	27
Μέρος Γ Σχέδια	31
Κάτοψη ισογείου κλίμακα 1:500	33
Κάτοψη παταριών κλίμακα 1:500	35
Κάτοψη δωματίων κλίμακα 1:500	37
Νότια όψη αγοράς κλίμακα 1:200	39
Βόρεια όψη πλατείας κλίμακα 1:200	41
Δυτική οψοτομή κλίμακα 1:200	43
Ανατολική οψοτομή κλίμακα 1:200	45
Τομή α-α κλίμακα 1:200	47
Τομή β-β κλίμακα 1:200	49
Τομή γ-γ κλίμακα 1:200	51
Τομή δ-δ κλίμακα 1:200	53
Μέρος Δ Φωτορεαλιστικές Απεικονίσεις	55

Εισαγωγικά

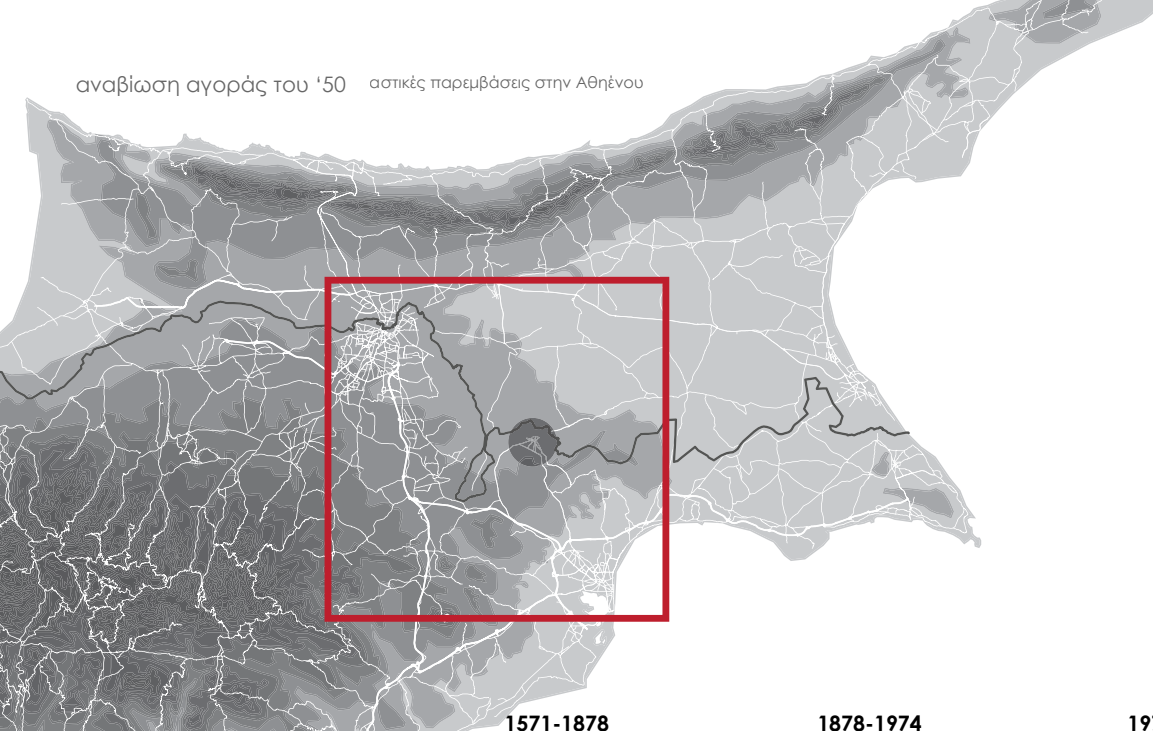
Σκοπός της εργασίας είναι η αντιμετώπιση του κτιρίου της Δημοτικής Αγοράς στην Αθηνών, αλλά και της πλατείας που βρίσκεται σε άμεσο διάλογο με αυτή, ως ενιαίο πολεοδομικό σύνολο στο δήμο. Η Αγορά, κτισμένη κατά την περίοδο του μοντέρνου στην Κύπρο, αν και λειτούργησε από τα πρώτα χρόνια ύπαρξής της σε άμεση σχέση με την πλατεία, τα τελευταία χρόνια περιέπεσε σε παρακμή λόγω της τουρκικής εισβολής στο νησί, αλλά και της λειτουργίας σύγχρονων υπεραγορών.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του κτιρίου ιστορικά, πολεοδομικά και αρχιτεκτονικά, προτείνω την επανάχρησή του με εμπόριο τοπικών προϊόντων του δήμου. Σκοπός είναι να τονωθεί η τοπική οικονομία, να δημιουργηθούν καινούριες θέσεις εργασίας, να ενισχυθεί ο πρωτογενής τομέας και η σχέση παραγωγού - καταναλωτή, οδηγώντας στη μείωση των τιμών, την ενίσχυση της αγροτικής συνείδησης, την προβολή της τοπικής παραγωγής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των κατοίκων. Για να ανακτήσει η περιοχή την ένταση του παρελθόντος, συμπληρώνω χρήσεις ήπιας αναψυχής και πολιτισμού για κάθε ηλικία, όπως εστιατόριο σε άμεση σχέση με την αγορά και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινότητας.

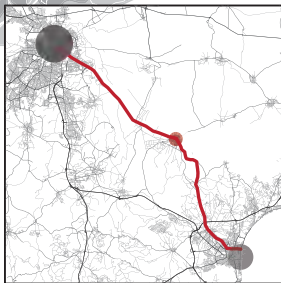
Παράλληλα, προτείνω την αναδιαμόρφωση του προαυλίου του ναού, σε άμεση πλέον επικοινωνία με την Αγορά, εμπλουτίζοντας την με χώρους ανάπαυσης, παιχνιδιού και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες της προσδίδουν ταυτότητα και ζωντάνια καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Βασικό σχεδιαστικό εργαλείο αποτελεί η φύτευση και το υδάτινο στοιχείο, που προσδίδουν ενδιαφέρουσες ποιότητες στο σύνολο.

Μέρος Α
Ανάλυση

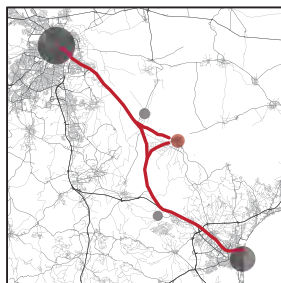
αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

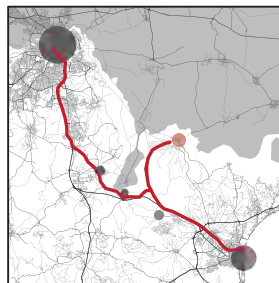
1571-1878

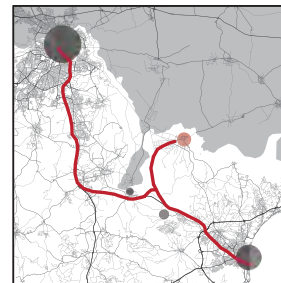
1878-1974

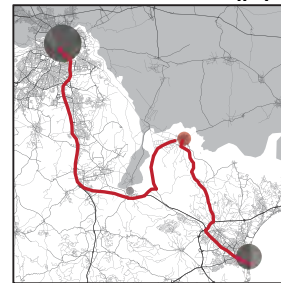
1974-1989

1989-2003

2003-σήμερα

Σταυροδρόμι η Αθηνού του χθες

14ος αιώνας π.Χ.

Πρώτες ενδείξεις κατοίκησης της περιοχής

12ος αιώνας π.Χ.

Αχαιοί με αρχηγό τον Γόλγο να Πελοποννήσου ιδρύουν αποικία. Ερείπια της οχυρωμένης πόλης των Γόλγων βρίσκονται ένα χιλιόμετρο βορείως της Αθηνών.

5ος αιώνας π.Χ.

Μεγαλύτερη ακμή των Γόλγων. Αιτία η ύπαρξη στην περιοχή ιερού της Γολγίας Αφροδίτης με πανελλήνια φήμη.

310 π.Χ. Ελληνιστική περίοδος

Παρακμή της πόλης μετά την πολιορκία και κατάληψη της από τον Πτολεμαίο Α΄.

30 π.Χ. Ρωμαϊκή περίοδος

Ο οικισμός εξακολουθεί να υπάρχει, άγνωστο με ποιο όνομα.

330 μ.Χ. Βυζαντινή περίοδος

Ο οικισμός εξακολουθεί να υπάρχει, άγνωστο με ποιο όνομα.

1191 μ.Χ. Φραγκοκρατία

Το όνομα Αθηνών αναφέρεται για πρώτη φορά στο «Χρονικό» του Κύπριου χρονογράφου Λεόντιου Μαχαιρά (1360 - 1450 μ.Χ.)

1489 μ.Χ. Ενετοκρατία

Σε βενετικούς χάρτες σημειώνεται παρεμφθαρμένο το όνομα Αθηνών ως Aitina.

1571 μ.Χ. Τουρκοκρατία

Οι Τούρκοι ονόμασαν την Αθηνών Κιρατζίκιοϊ (χωριό των κιρατζήδων, αγωγιάτων, μουλάρηδων). Διοικητικά ανήκε στην επαρχία της Αμμοχώστου και στο διαμέρισμα της Μεσαριάς.

«Η Αθηνών είναι αρκετά μεγάλο χωριό και έχει αξιώσεις να ονομάζεται πόλη. Τα περισσότερα σπίτια της είναι κτισμένα από πέτρα κι επειδή είναι βαμμένα λευκά απ' έξω, έχουν εμφάνιση καθαριότητας που δε διαψεύδεται όταν μπαίνει κανείς μέσα στο χωριό. Αυτό φανερώνει τον σχετικό πλούτο των ιδιοκτητών».

Luigi Palma di Cesnola

1878 μ.Χ. Αγγλοκρατία

1890 _ υπήχθη στην επαρχία Λευκωσίας και στο διαμέρισμα Κυθρέας.
Από το 1927 ανήκει στην επαρχία Λάρνακας.

1960

Ανεξαρτησία της Κύπρου

1974

Τουρκική εισβολή

Προμηθευτής γεωργικών εργαλείων

_εκτοπισμός ευρωπαϊκών
_προσαρμοσμένα στις εδαφολογικές συνθήκες
_εξαγωγή σε γειτονικές χώρες

1960

μακρή Γεωργία & Κτηνοτροφία

_ Ποιμαντορφία
_ Αγροδοτορφία
_ Χοιροτορφία
_ Πτηνοτορφία

1915

1ο τυροκομείο

1940-19607

τυροκομεία 70% παγκύπριας παραγωγής
κεφαλοτυριού, κασκαβαλιού, χαλλουμιού

1974

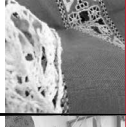
μεγαλύτερη παραγωγή Σιτηρών

_ μεγαλύτερη παραγωγή **Πουργουριού**
_ εφοδιασμός του 13% της αγοράς με **αθηναϊκό Ψωμί**
_ αθηναϊκό **Λουκούμι**

1990

_ Βιομηχανία **έτοιμων ενδυμάτων**
_ Εξαγωγές σε Λιβύη και Αγγλία
_ Καταστροφή από παγκοσμιοποίηση
_αθηναϊκό **Πλουμι** > Ευρώπη και Αμερική

αναβάση ανορθός του 50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

3

2

4

5

6

1

A

εκκλησία Παναγίας Χρυσελευούσης [1]

δημαρχείο Αθηνών [2]

γυμνάσιο Αθηνών [3]

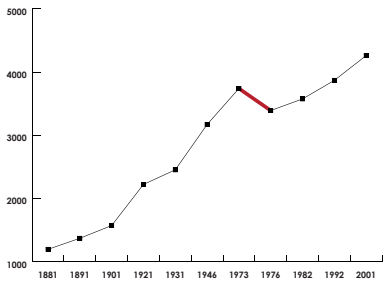
οικία π. Καλλίνικου [4]

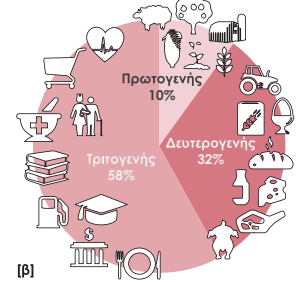
παραδοσιακή οικία Πουγέραση [5]

αφραδοστατικός αλευρομύλος [6]

[α]

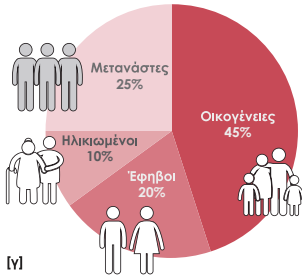
[β]

δημογραφικά στοιχεία

[α] διάγραμμα πληθυσμιακής μεταβολής

[β] διάγραμμα τοπικής οικονομίας

[γ] διάγραμμα πληθυσμού

[γ]

Η Αθήνου του σήμερα πολιτισμικά και δημογραφικά στοιχεία

- βασικός συλλεκτήριος άξονας
- δευτερεύοντας συλλεκτήριος άξονας
- τοπικό οδικό δίκτυο
- πεζόδρομος

πλατεία

εκκλησία

δημαρχείο

σχολείο

στάση λεωφορείου

χώρος στάθμευσης

πρόταση

υπαιθριος χώρος - πλατεία

στάση λεωφορείου

χώρος στάθμευσης

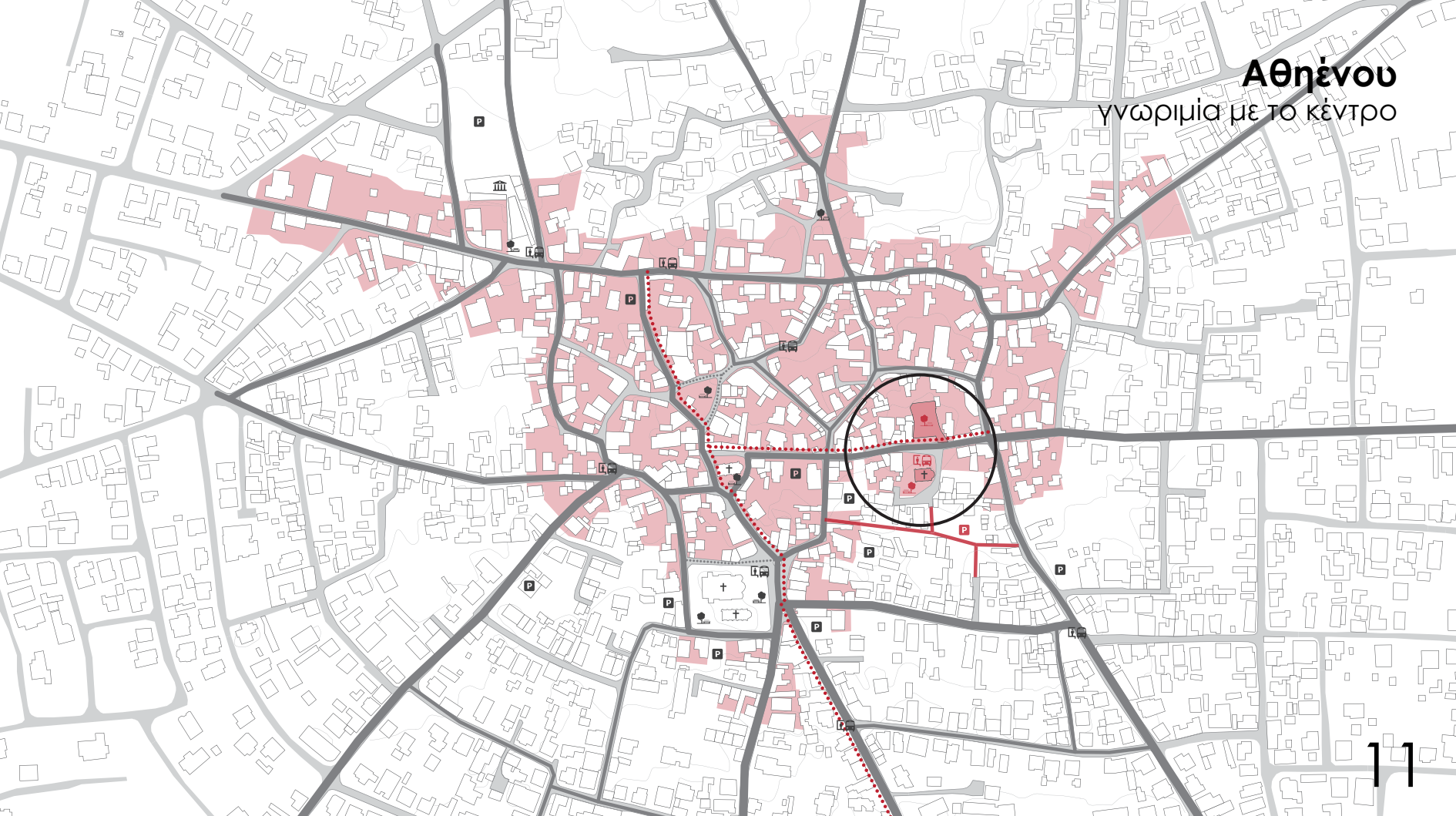
δρόμος

ποδηλατόδρομος

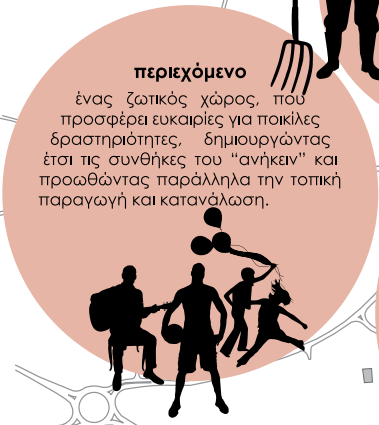

Αθηνών

γνωριμία με το κέντρο

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

περιεχόμενο

ένας ζωτικός χώρος, που προσφέρει ευκαιρίες για ποικίλες δραστηριότητες, δημιουργώντας έτσι τις συνθήκες του "ανήκειν" και προωθώντας παράλληλα την τοπική παραγωγή και κατανάλωση.

σύγχρονη αγορά

προϊόντα που παράγονται ή κατασκευάζονται σε τοπικό επίπεδο

κοινότητα

για αγορά που προσφέρει στους κατοίκους προϊόντα της καθημερινής τους επιβίωσης και ταυτόχρονα να αποτελεί έναν χώρο συγκέντρωσης και κοινωνικοποίησης τους.

ΠΩΛΗΣΗ ΣΠΗΡΩΝ

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ - ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ

ΦΡΟΥΤΑΓΟΡΑ

ΔΑΧΥΛΑΤΟΡΑ

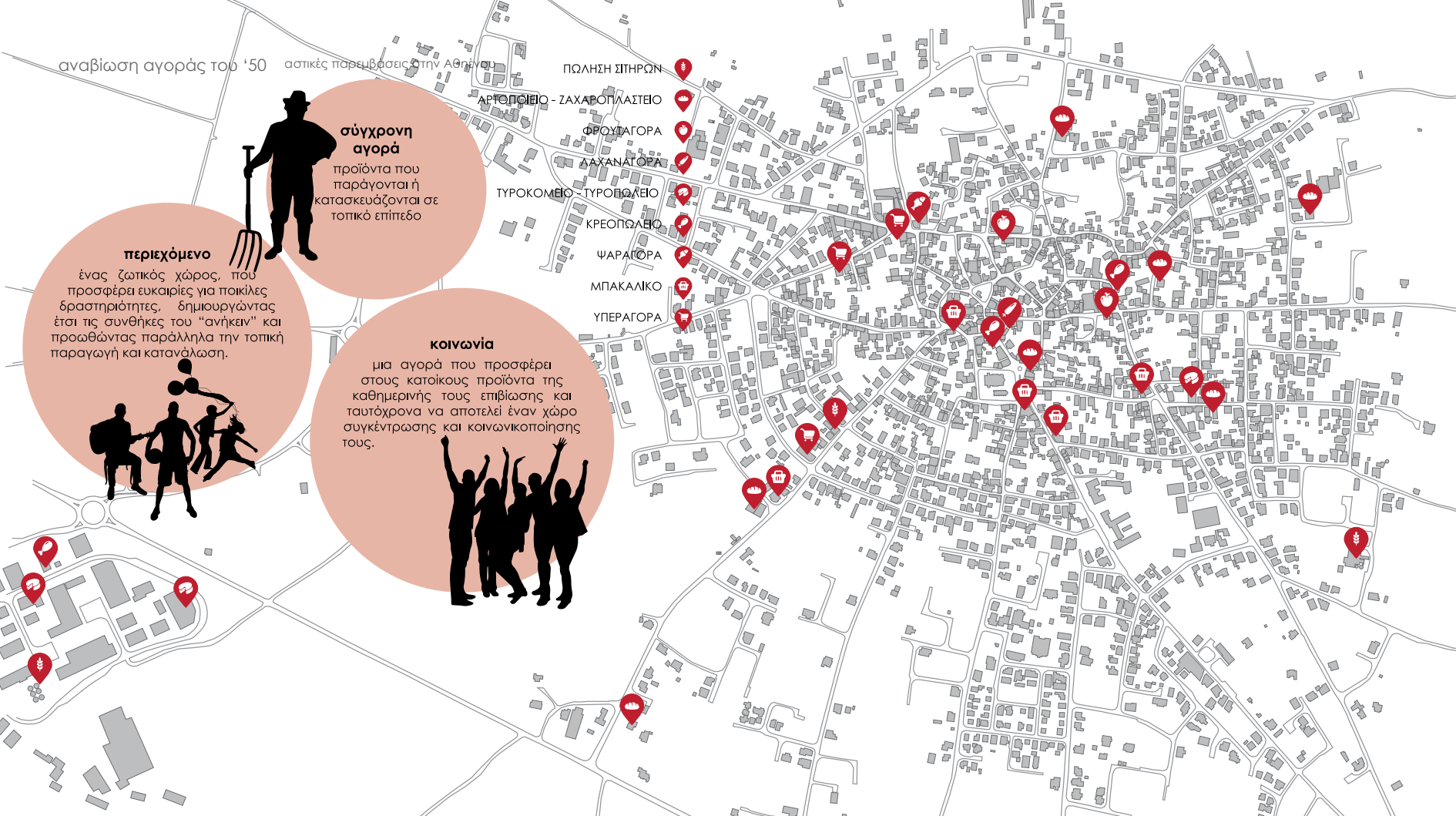
ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ - ΤΥΡΟΠΩΛΕΙΟ

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΨΑΡΑΓΟΡΑ

ΜΠΑΚΑΛΙΚΟ

ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ

ΔΙΑΣΠΑΡΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Συγκέντρωση

ΚΕΝΤΡΟ

ΕΜΠΟΡΙΟ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
Εγγύτητα/αμεσότητα παραγωγού - καταναλωτή	Ενίσχυση αγροτικής συνειδησης
Παράλειψη μεσαζόντων μείωση τιμών	Παραχώρηση προνομίων για την ένταξη ευπαθών ομάδων
Ενίσχυση Πρωτογενούς Τομέα	Συμμετοχή/διάδραση πολιτών ενσωμάτωση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους
Στήριξη μικρών παραγωγών	
	ΠΡΟΒΟΛΗ
	Τοπικής παραγωγής και αγροτικής παράδοσης
ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
τόνωση τοπικής οικονομίας θέσεις εργασίας φτηνό φαγητό και προϊόντα	
προσιτό σύστημα λόγω χαμηλών τιμών	
κοινωνική ενσωμάτωση υπαρχόντων κατοίκων	
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ	

Δημοτική αγορά Αθένου

ανάγκη επανάχρησης

**ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΠΑΛΙΑΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ**

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

αγορά < αγείρω = συναθροίζω
συνάθροιση
ανταλλαγή ιδεών
προώθηση κοινωνικών σχέσεων

ΥΛΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

"...η λαϊκή αγορά (όπου εμπεριέχεται η αρχή της δημοκρατίας) με δίδασκει [...] οι άνθρωποι συναντιούνται, μιλούν, είναι κάτι που λείπει πια."

Παναγιώτης Τέτσης

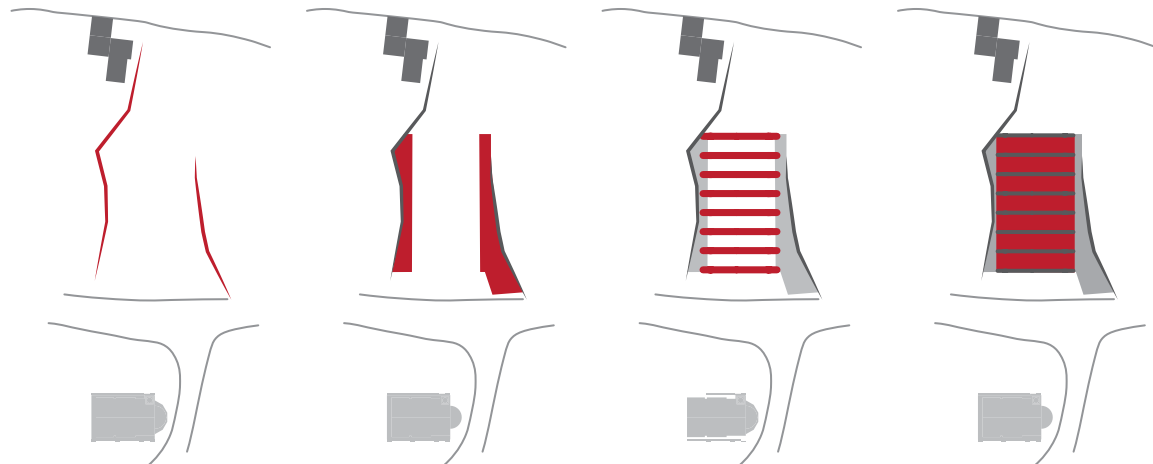
αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

**ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ
ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ**

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΣΤΕΓΩΝ
ΠΩΛΗΣΗΣ**

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΦΕΡΟΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ**

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ
ΑΓΟΡΑΣ**

1926

1954

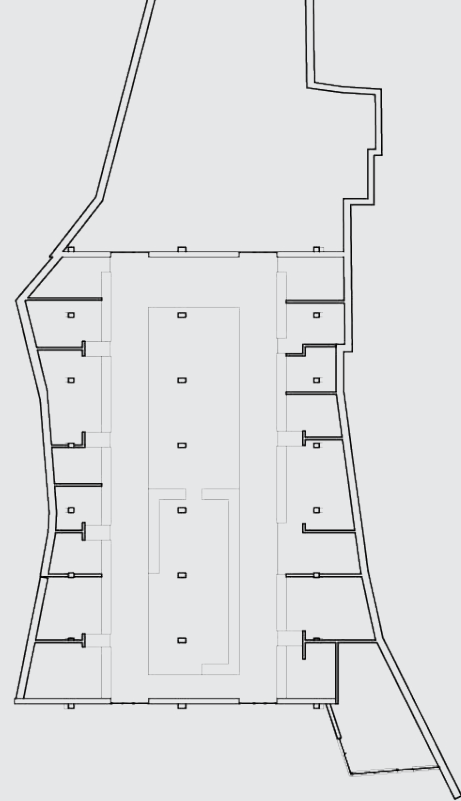
1955

1974

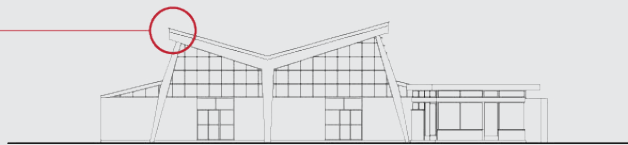
ΠΑΡΑΚΜΗ

2002

**ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ**

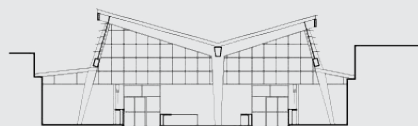
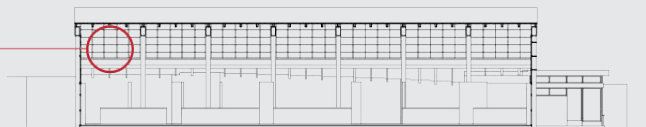
φέρων οργανισμός
από οπλισμένο
σκυρόδεμα

τοιχοποιία από τούβλο,
επενδυμένη με
πουρόπετρα της
περιοχής

ανοιγόμενα
υαλοστάσια
ξύλινες περσίδες
ηλιασμού εξωτερικά

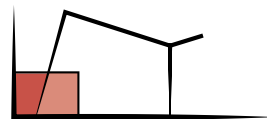
Δημοτική αγορά αναδρομή στην ιστορία της

κάτοψη
γραμμική διάταξη χώρων πώλησης

διαμήκης τομή
γραμμική διάταξη χώρων πώλησης

εγκάρσια τομή
σχέση χώρων πώλησης - πλαισίου

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Μοντέρνα Αρχιτεκτονική της Κύπρου, 1930- 1974

- Χρήση της τοπικής πέτρας, γνωστής ως «πουρόπετρας», κατά τα πρώτα χρόνια του μοντερνισμού
- Πέρασμα από την πουρόπετρα στο οπλισμένο σκυρόδεμα (1960 και έπειτα)
- Ελεύθερη κάτοψη
- Αποδέσμευση των όψεων από τον φέροντα οργανισμό
- Ελευθερία εκτεταμένων και μεγαλύτερων ανοιγμάτων
- Καθιέρωση της πιλοτής
- Καθιέρωση των μπετονένιων περσιδών brise- soleils
- Δυνατότητες ανέγερσης ψηλών κτιρίων (πολυκατοικίες, κτίρια γραφείων, ξενοδοχεία), αγορών, τουριστικών περιπτέρων και σχολείων
- Ταυτόχρονη προσπάθεια της αρχιτεκτονικής για παρακολούθηση των διεθνών πρωτοποριών και για προσαρμογή της στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου

Νεοπόλεμος Μιχαηλίδης [1920-1992]

Γεννήθηκε το 1920 στη Λευκωσία και άρχισε τις σπουδές του στο Μιλάνο στις αρχές της δεκαετίας του 1940, όπου μαθήτευσε κοντά σε μεγάλους αρχιτέκτονες της εποχής (Gio Ponti, Bruno Zevi). Επιστρέφει στην Κύπρο, κατέχοντας τον τίτλο του διδάκτορα της αρχιτεκτονικής, μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Υπήρξε ιδρυτής και πρόεδρος του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, με έντονη δράση και προσωπικό ενδιαφέρον για τη διατήρηση της παράδοσης και της ταυτότητας του τόπου.

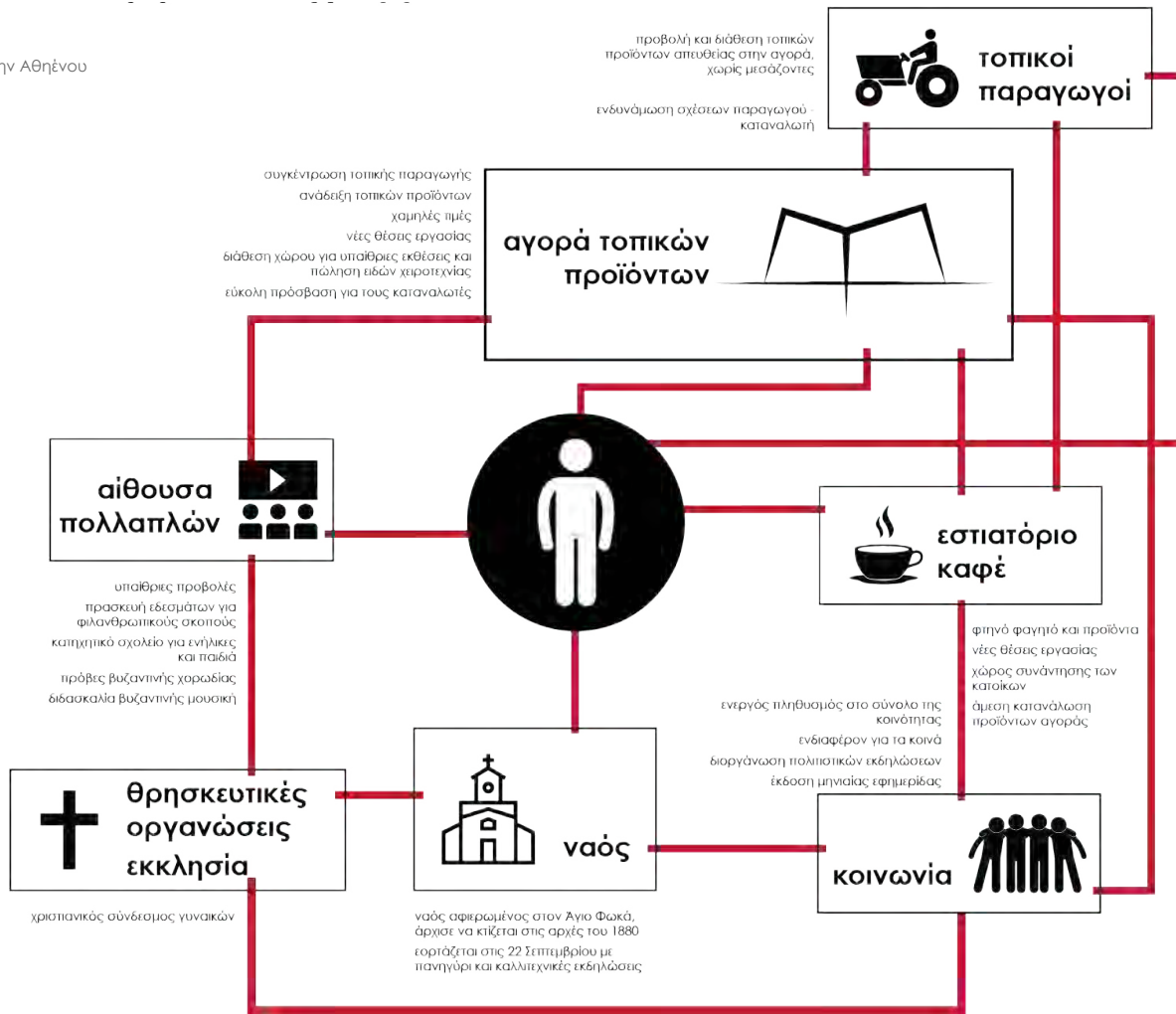
Βαθύς μελετητής της κυπριακής αρχιτεκτονικής, γοητεύονταν από την ελκρίνεα της ανώνυμης αρχιτεκτονικής και της παραδοσιακής κατασκευής, που αποτελούσε συνάρτηση του τόπου και των υλικών. Ήδη από τις πρώτες του κατοικίες παντρεύει την παράδοση με τις αρχές της σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Πέτρα, ξύλο, νερό, φως, άνεση, λιτότητα είναι τα υλικά και τα στοιχεία της αρχιτεκτονικής του, χωρίς να απαρνείται και τα σύγχρονα οικοδομικά υλικά, όπως το μπετόν, το γυαλί, το σίδηρο. Ο συσχετισμός με την παραδοσιακή οικοδομική τέχνη δεν αναφέρεται στη μεταφορά μορφών, αλλά στην αξιοποίηση αρχών που σχετίζονται έντονα με τις κλιματολογικές παραμέτρους και τις ιδιαιτερότητες του κυπριακού τοπίου, αλλά και με συγκεκριμένα χωρικά χαρακτηριστικά, όπως η εσωτερική αυλή, η έλλειψη καθορισμού σαφών κινήσεων και η αποφυγή διαχωρισμού των χώρων σε επίσημους και μη.

Το έργο του Νεοπόλεμου Μιχαηλίδη αναφέρεται αναμφίβολα στις ιδέες του μοντερνισμού, στοχεύοντας πάντα στην άμεση σύνδεσή του με τις τοπικές πολιτιστικές συνθήκες και την ιδιομορφία του τόπου και του κλίματος. Επιχειρεί τον καθορισμό των αρχών για τη δημιουργία μιας σύγχρονης κυπριακής αρχιτεκτονικής, που ακολουθεί τις διεθνείς πρωτοπορίες, ενώ ταυτόχρονα έχει ως πηγή έμπνευσης τον τόπο και απευθύνεται σε αυτόν. Μέσα από το υλοποιημένο έργο του επιτυγχάνεται η αρμονική συνύπαρξη ενός περιβαλλοντικά ευαίσθητου και κλιματικά ορθολογικού σχεδιασμού, με αποτέλεσμα τα έργα του να διακρίνονται για την αρχιτεκτονική πληρότητα και συνοχή τους.

Μέρος Β
Πρόταση

Λειτουργικό διάγραμμα

αγορά < αγείρω=συναθροίζω

υλικά αγαθά
αγορά

κοινωνικές σχέσεις
ναός - προαύλιο

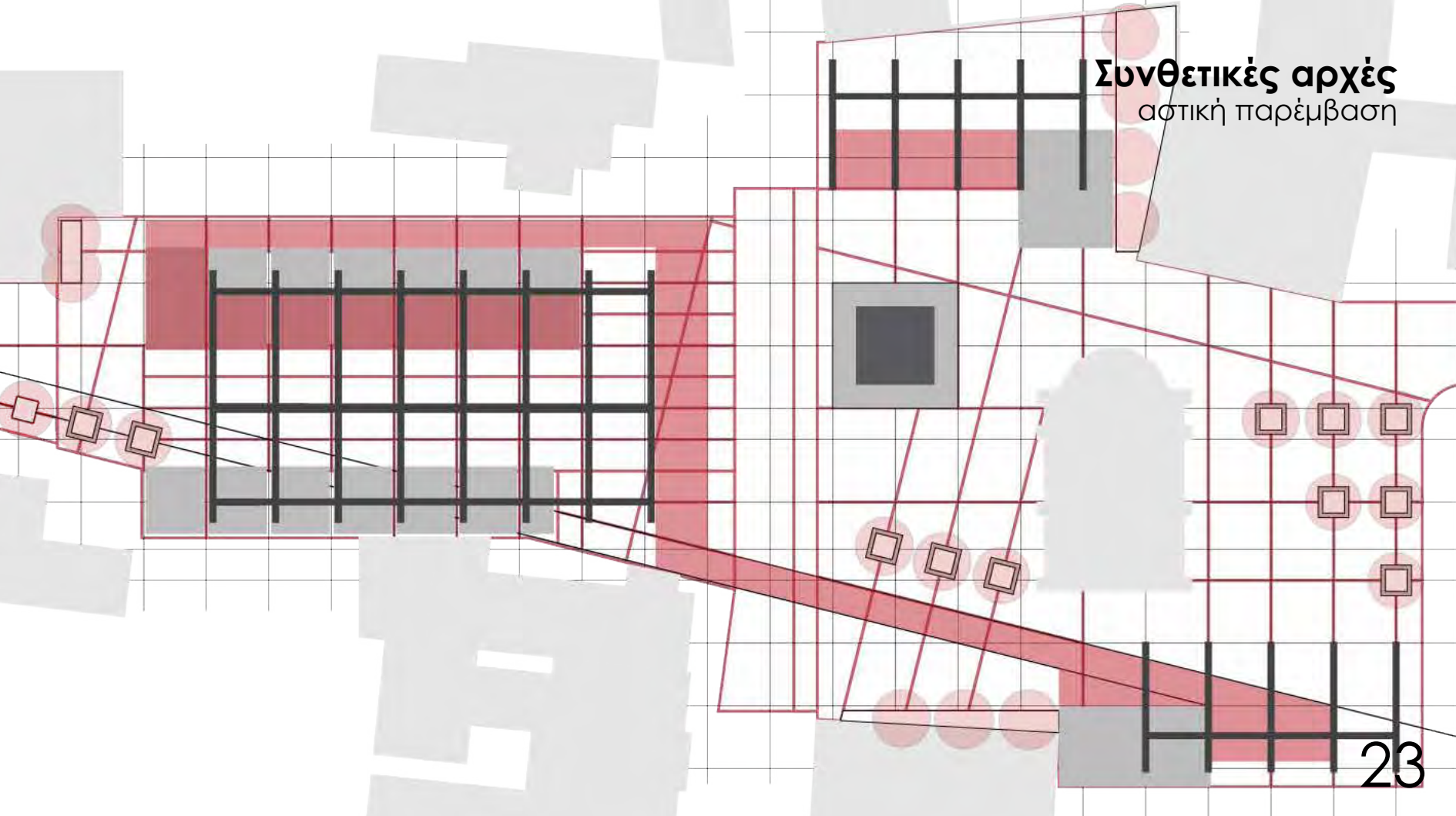
πλατεία
ενιαία σχεδιαστική λογική

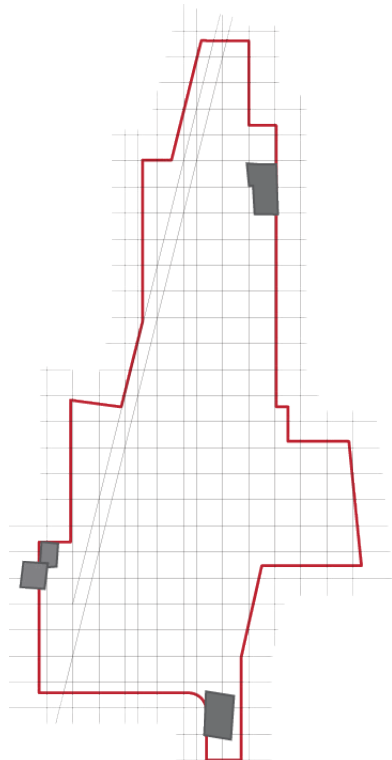
KENTPO

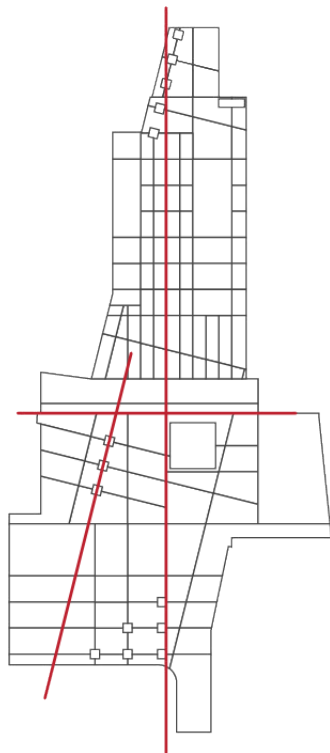
αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Συνθετικές αρχές αστική παρέμβαση

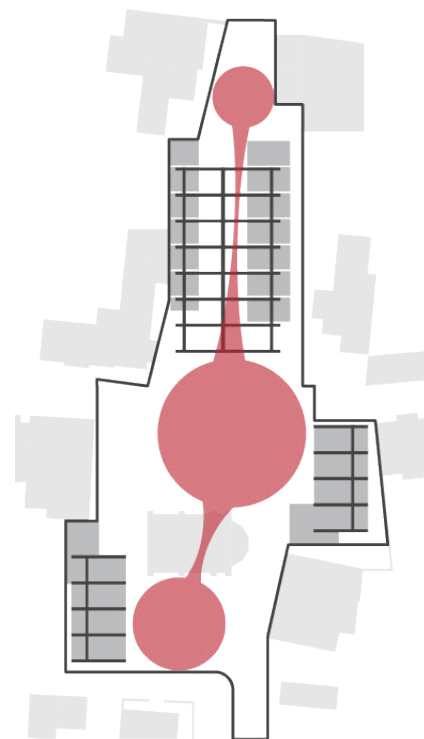

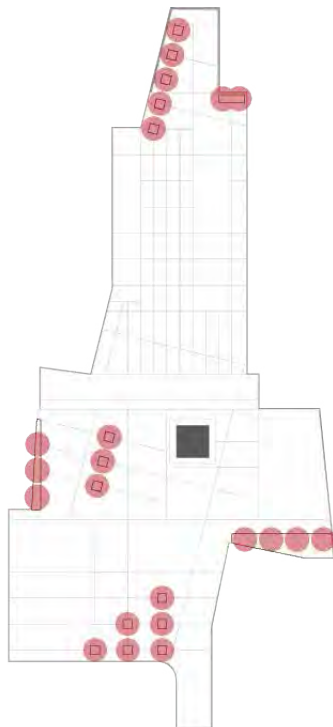
όρια - κάναβος 4.3x4.3m
κτίρια προς κατεδάφιση

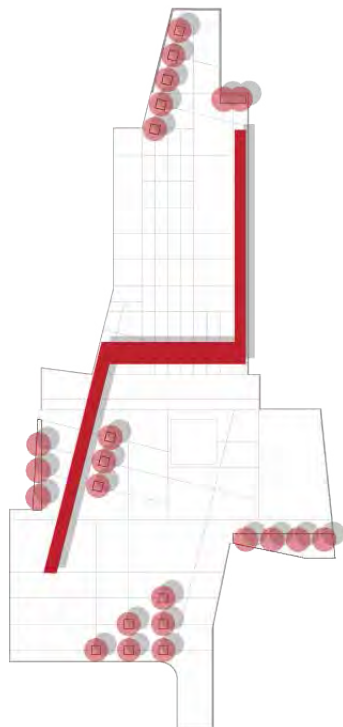
χαράξεις
κύριοι άξονες σύνθεσης

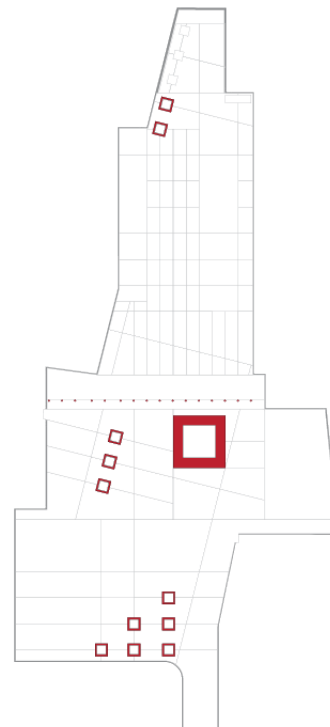
αστικά μέτωπα
πλατώματα

φυσικό στοιχείο
φύτευση - υδάτινο στοιχείο

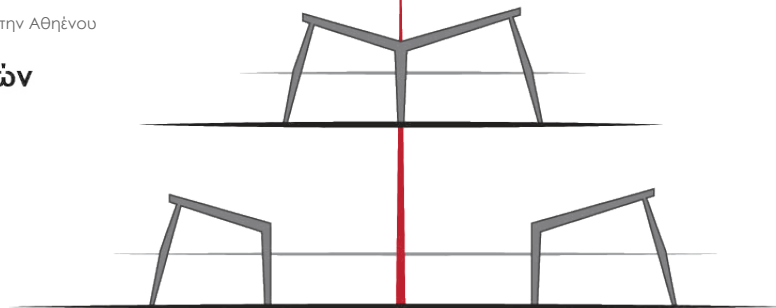
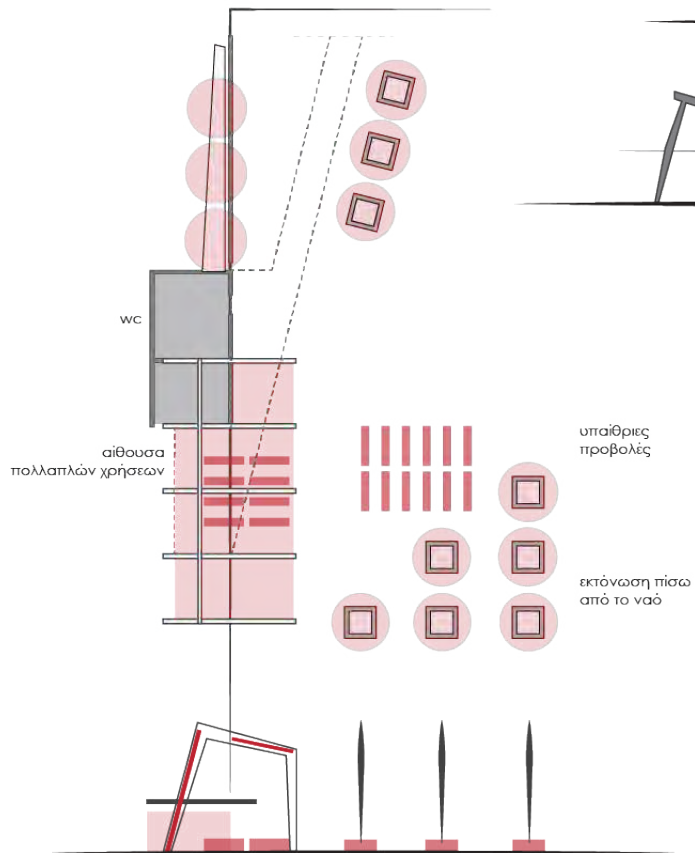

σκίαση
φύτευση - στοά

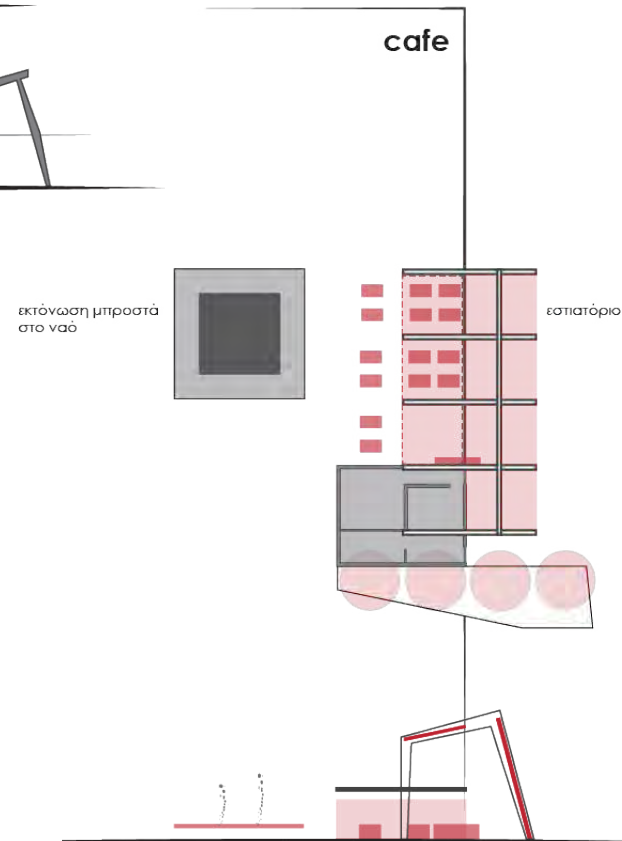

αστικός εξοπλισμός

αίθουσα πολλαπλών

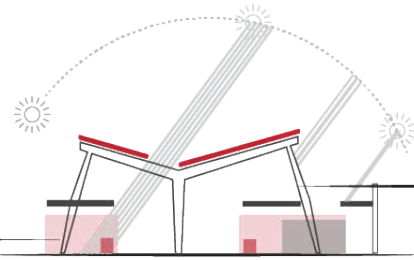
εστιατόριο

Συνθετικές αρχές κτιριακή προσέγγιση

ΞΕΓΥΜΝΩΜΑ

ΦΕΡΟΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

ΠΟΥΡΟΠΕΤΡΑ

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΥΛΙΚΟΥ

ΣΤΟΑ ΣΚΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟ ΝΟΤΟ

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

ΣΤΟΑ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑΣ

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Μέρος Γ
Σχέδια

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Κάτοψη ισογείου
κλίμακα 1:500

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Κάτοψη παταριών
κλίμακα 1:500

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

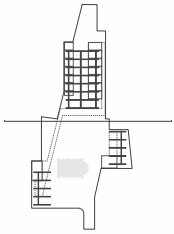
Κάτοψη δωμαίων

κλίμακα 1:500

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

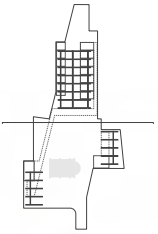
Νότια όψη αγοράς κλιμα- κα 1:200

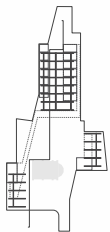
αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Βόρεια όψη πλατείας

κλίμακα 1:200

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

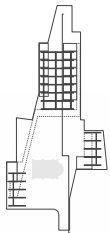

Δυτική οψη

κλίμακα 1:200

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

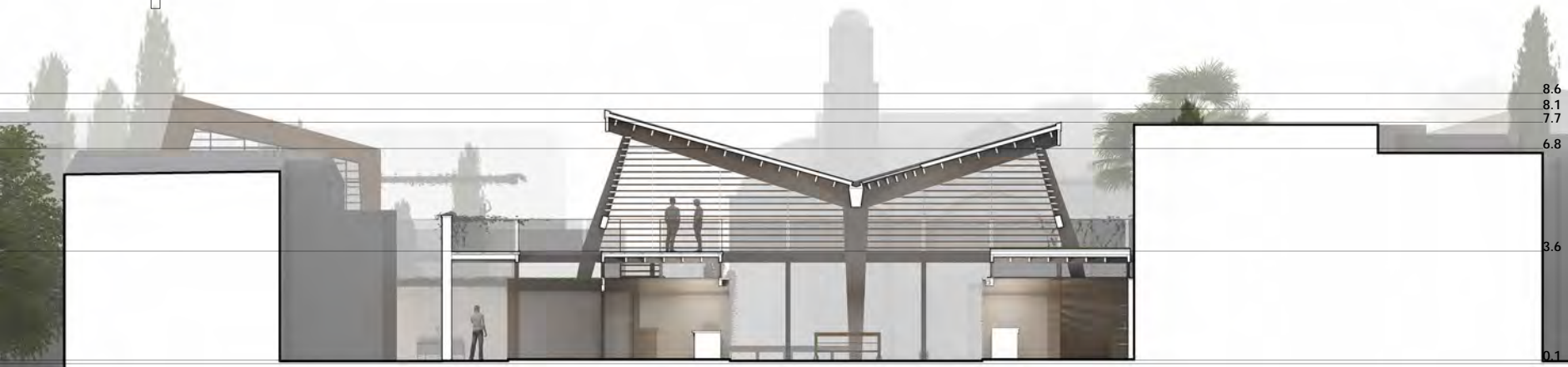
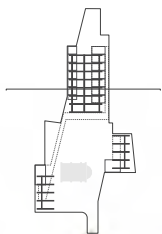
Ανατολική οψητομή

κλίμακα 1:200

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

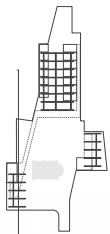
Τομή α-α
κλίμακα 1:200

αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Τομή β-β

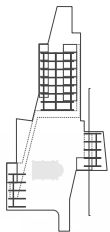
κλίμακα 1:200

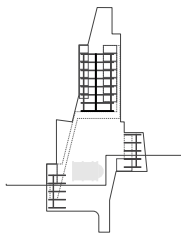
αναβίωση αγοράς του '50 - αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Τομή γ-γ

κλίμακα 1:200

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Τομή δ-δ
κλίμακα 1:200

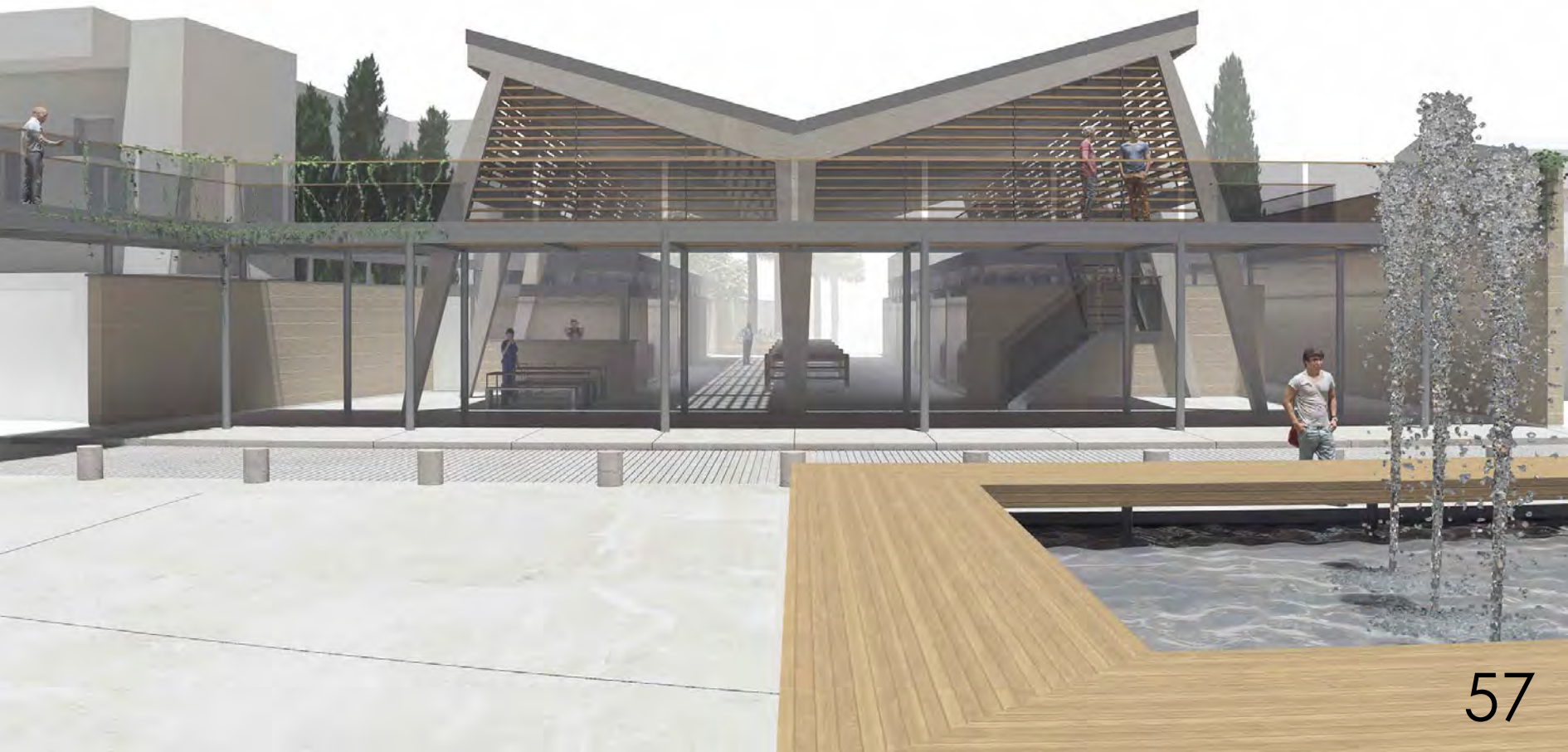

Μέρος Δ

Φωτορεαλιστικές Απεικονίσεις

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Όψη αγοράς από την πλατεία

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Άποψη παταριού στο κτίριο πολ/λων χρήσεων

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Όψη αγοράς από τον δρόμο τροφοδοσίας

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήνα

Άποψη εσωτερικού χώρου εστιατορίου

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Άποψη εσωτερικού χώρου κτιρίου πολ/λών

αναβίωση αγοράς του '50 αστικές παρεμβάσεις στην Αθήναιου

Οπτική από τον υπερυψωμένο διάδρομο της αγοράς με θέα την πλατεία

